

NÁVRH

Zákon

z 2015

**o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách
a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady
č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
v znení zákona č. 38/2014 Z. z.**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

- (1) Tento zákon upravuje zriaďovanie a zakladanie knižníc, práva a povinnosti knižníc, práva a povinnosti zriaďovateľov a zakladateľov knižníc, knižničný systém Slovenskej republiky, rozsah a vykonávanie odborných knižničných činností, vyhlasovanie, evidenciu, ochranu, sprístupňovanie, dovoz a vývoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.
- (2) Tento zákon sa vzťahuje na
 - a) knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby používateľom a sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky,
 - b) vlastníka alebo správcu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu alebo vzácného rukopisu, starej a vzácnnej tlače a významného slovacikálného dokumentu bez časového ohraničenia, ktoré pre ich jedinečnú hodnotu možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond.

§ 2

Vymedzenie základných pojmov

- (1) Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby a zabezpečuje slobodný prístup k informáciám¹⁾ používateľom uplatňovaním zásady rovnakého zaobchádzania²⁾; napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.
- (2) Knižničný dokument je samostatne odborne evidovaná, spracovaná, uchovávaná, ochraňovaná a sprístupňovaná jednotka knižničného fondu bez ohľadu na jeho obsah a formu. Knižničným dokumentom je aj samostatný digitálny dokument, ktorý zdigitalizovala knižnica alebo ho získala v digitálnej forme prostredníctvom trvalého

¹⁾ Čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky.

²⁾ Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

- prístupového práva.
- (3) Knižničný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov, účelovo vybraných, sústavne dopĺňovaných, uchovávaných, ochraňovaných a sprístupňovaných používateľom.
 - (4) Elektronický informačný zdroj je súbor elektronicke uchovávaných bibliografických záznamov alebo obsahov elektronických dokumentov vrátane ich úplných textov, obrázkov a zvukov so spoločným používateľským rozhraním a softvérom na vyhľadávanie a manipuláciu s údajmi. Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja sa realizuje prostredníctvom internetu.
 - (5) Elektronická zbierka knižnice je súbor zdrojov v elektronickej forme, napríklad digitálne dokumenty, ktorými sú elektronické knihy a elektronické periodické publikácie; elektronické informačné zdroje; počítačové súbory a elektronické katalógy.
 - (6) Používateľ je príjemca knižnično-informačných služieb. Aktívny používateľ je registrovaný používateľ, ktorý si počas vykazovacieho obdobia požičiava knižničné dokumenty alebo využíva knižnično-informačné služby.
 - (7) Slovacikálny dokument je knižničný dokument, ktorý sa podľa autorstva, jazyka, miesta vydania alebo obsahu týka Slovenska alebo Slovákov.
 - (8) Súborný katalóg knižníc je katalóg združujúci bibliografické a lokalizačné záznamy o knižničných dokumentoch, ktoré sa nachádzajú v knižničných fondoch viacerých knižníc.
 - (9) Historický knižničný dokument je samostatný dokument a historický knižničný fond je súbor dokumentov vyhlásených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa § 21 tohto zákona, okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom.³⁾ Historický knižničný dokument a historický knižničný fond nemusí byť súčasťou knižničného fondu.
 - (10) Špecializovaný knižničný fond je knižničný fond dokumentov určitého zamerania z hľadiska obsahu, formy, druhu, pôvodu alebo využitia.
 - (11) Konzervačný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov získaných a trvalo uchovávaných knižnicou, ako určenou právnickou osobou podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ktoré knižnica trvalo uchováva pre budúce generácie ako súčasť národného kultúrneho dedičstva.
 - (12) Odborné knižničné činnosti sú dopĺňovanie knižničného fondu, odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov, revízia knižničného fondu, vyradovanie knižničného fondu, organizácia, uchovávanie a ochrana knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb.

§ 3

Zriadenie a zakladanie knižnice

- (1) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu⁵⁾ môže zriadiť
 - a) ústredný orgán štátnej správy,
 - b) samosprávny kraj,
 - c) obec.

³⁾ § 9 až 15 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ § 21 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- (2) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu⁶⁾ môže založiť alebo zriadiť iná právnická osoba.
- (3) Právnická osoba môže zriadiť knižnicu aj ako svoj organizačný útvar.
- (4) Slovenskú národnú knižnicu, vedeckú knižnicu alebo regionálnu knižnicu možno zriadiť len ako právnickú osobu.

§ 4

Práva a povinnosti zriaďovateľa alebo zakladateľa knižnice

- (1) Zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice je oprávnený
 - a) zriadiť alebo založiť, zrušiť alebo zlúčiť knižnicu s inou knižnicou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti,
 - b) požiadať príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou o odborné usmernenie; zoznam knižníc s celoštátnou metodickou pôsobnosťou je uvedený v prílohe č. 1,
 - c) určiť rozsah a podmienky sprístupnenia knižnice verejnosti ak ide o akademickú knižnicu, školskú knižnicu a špeciálnu knižnicu,
 - d) poveriť knižnicu plnením úloh patriacich do vecnej pôsobnosti knižnice.
- (2) Zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice je povinný
 - a) vydať zriaďovaciu listinu, zakladateľskú listinu alebo štatút knižnice, v ktorých určí zameranie, špecializáciu a pôsobnosť knižnice; v jej názve musí byť slovo knižnica,
 - b) oznámiť ministerstvu zriadenie alebo založenie na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2 a zrušenie knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností,
 - c) zabezpečiť vhodné priestory a interiérové vybavenie pre knižnicu primerané veľkosti jej knižničného fondu, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb, zameraniu a špecializácii knižnice,
 - d) zabezpečiť moderné technické vybavenie a podmienky pre zavádzanie nových technológií a knižnično-informačných služieb,
 - e) zabezpečiť činnosť knižnice finančne a personálne,
 - f) podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov knižnice,
 - g) zabezpečiť systematické dopĺňovanie, odbornú evidenciu, spracovanie, uchovávanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu,
 - h) podporovať spoluprácu knižníc a utvárať predpoklady na integráciu knižníc do medzinárodných knižničných a informačných systémov a sietí,
 - i) ponúknuť vyradené knižničné dokumenty alebo knižničný fond knižnice, ktorá sa zrušila, iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ako určené právnické osoby podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ktoré uchovávajú konzervačný fond,
 - j) vykonávať kontrolu činnosti knižnice,
 - k) umožňovať výkon štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.
- (3) Zriaďovateľ vedeckej knižnice podľa § 3 ods. 1 písm. a) a § 3 ods. 2 a zriaďovateľ regionálnej knižnice podľa § 3 ods. 1 písm. b) je povinný vyžiadať si pred zrušením knižnice alebo zlúčením knižnice s inou knižnicou záväzné stanovisko ministerstva. Rozhodnutie o zrušení knižnice alebo zlúčení knižnice vydané v rozpore so

⁶⁾ Napríklad Občiansky zákonník, § 5 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov, § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

stanoviskom ministerstva je neplatné.

Knižničný systém Slovenskej republiky

§ 5

- (1) Knižničný systém Slovenskej republiky (ďalej len „knížničný systém“) tvoria knižnice, ktorých zameranie, pôsobnosť a úlohy sú dané zložením a špecializáciou knižničného fondu a rozsahom poskytovaných knižnično-informačných služieb, a to v členení
 - a) Slovenská národná knižnica,
 - b) vedecká knižnica,
 - c) akademická knižnica,
 - d) verejná knižnica,
 - e) školská knižnica,
 - f) špeciálna knižnica, najmä parlamentná knižnica, detská knižnica, knižnica cirkvi a náboženskej spoločnosti, lekárska knižnica, technická knižnica, vojenská knižnica, poľnohospodárska knižnica, väzenská knižnica, knižnica múzea a galérie, firemná knižnica, knižnica ústavu alebo úradu.
- (2) Knižnice z hľadiska pôsobnosti sú
 - a) celoštátna,
 - b) regionálna s krajskou pôsobnosťou,
 - c) regionálna,
 - d) mestská alebo obecná,
 - e) inštitucionálna.
- (3) Podľa zamerania a špecializácie knižnica buduje univerzálny knižničný fond alebo špecializovaný knižničný fond.
- (4) Okrem úloh podľa § 6 až § 11 môže knižnica vykonávať aj ďalšie činnosti, ktoré jej určí zriaďovateľ v rozsahu svojej pôsobnosti v zriaďovacej listine, zakladateľskej listine alebo v štatúte.

§ 6

Slovenská národná knižnica

- (1) Národnou knižnicou Slovenskej republiky je Slovenská národná knižnica so sídlom v Martine, ktorej zriaďovateľom je ministerstvo.
- (2) Slovenská národná knižnica najmä
 - a) získava a trvale uchováva úplný konzervačný fond Slovenskej republiky, ako určená právnická osoba podľa osobitného predpisu,⁴⁾
 - b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond,
 - c) prednostne dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné slovacikálne dokumenty a zahraničné dokumenty,
 - d) je národnou bibliografickou agentúrou; zabezpečuje bibliografickú registráciu slovacikálnych dokumentov, koordináciu národného bibliografického systému a budovanie slovenskej národnej bibliografie,
 - e) je národnou agentúrou pre medzinárodné štandardné číslovanie dokumentov a medzinárodnú identifikáciu dokumentov,⁷⁾

⁷⁾ § 8 zákona č. 212/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- f) tvorí, udržiava a sprístupňuje súborný katalóg knižníc Slovenskej republiky,
- g) je ústredným vedeckovýskumným a štandardizačným pracoviskom knižničného systému,
- h) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
- i) je národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby,
- j) je pracoviskom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby,
- k) plní metodické, poradenské, koordinačné, vzdelávacie, štatistické a analytické úlohy celoštátneho charakteru pre knižničný systém v odborných knižničných činnostiach,
- l) je špecializovaným pracoviskom na digitalizáciu dokumentov písomného kultúrneho dedičstva a uchovávanie a sprístupňovanie ich digitálnych foriem,
- m) je špecializovaným konzervačným a reštaurátorským pracoviskom pre písomné kultúrne dedičstvo,
- n) spravuje a ochraňuje historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
- o) vyjadruje sa k návrhu na vyhlásenie a zrušenie vyhlásenia historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu a určuje jeho hodnotu,
- p) predkladá návrhy na vyhlásenie a zrušenie vyhlásenia historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu,
- q) vedie Ústrednú evidenciu vyhlásených a vyradených historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov (ďalej len „ústredná evidencia“),
- r) zriaďuje ako svoj organizačný útvar múzeum,⁸⁾
- s) je pracoviskom biografickej dokumentácie, výskumu a podpory slovenskej kultúry a literatúry a zriaďuje verejný archív,⁹⁾
- t) vydáva periodické publikácie a neperiodické publikácie,
- u) organizuje výstavy a zabezpečuje vzdelávacie a kultúrne podujatia,
- v) spolupracuje s inými knižnicami knižničného systému a s knižnicami v zahraničí,
- w) uzatvára s príslušnou organizáciou kolektívnej správy¹⁰⁾ hromadnú licenčnú zmluvu¹¹⁾ na rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním¹²⁾ realizovaným prostredníctvom knižničného systému Slovenskej republiky,
- x) prostredníctvom príslušnej organizácie kolektívnej správy uhrádza odmeny nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelenej licencie; spôsob úhrady odmeny a jej rozsah ustanoví ministerstvo opatrením,
- y) plní povinnosti vo vzťahu k osirelým dielam a obchodne nedostupným dielam podľa osobitného predpisu¹³⁾.

§ 7 Vedecká knižnica

- (1) Vedecká knižnica je právnická osoba, ktorej zriaďovateľom môže byť ústredný orgán

⁸⁾ Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

⁹⁾ § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 395/2002 Z. z.

¹⁰⁾ § 79 zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon).

¹¹⁾ § 48 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení zákona č. 289/2013 Z. z.

¹²⁾ § 5 ods. 19 zákona č. 618/2003 Z. z.

¹³⁾ § 12a ods. 5, § 12c ods. 1 písm. c), § 12c ods. 3 až 5, § 31a ods. 5 a 6 zákona č. 618/2003 Z. z. o v znení zákona č. 283/2014 Z. z.

- štátnej správy alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu.¹⁴⁾
- (2) Vedecká knižnica v rámci svojho zamerania a špecializácie najmä
- a) informačne zabezpečuje vedu, techniku, výskum a inovácie ako súčasť infraštruktúry výskumu a vývoja,
 - b) sa podieľa na vedecko-výskumných projektoch,
 - c) môže byť koordinačným, výskumným, metodickým, vzdelávacím, poradenským a štatistickým pracoviskom knižničného systému vo vymedzených oblastiach,
 - d) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné knižničné dokumenty z vedných odborov; buduje a uchováva špecializovaný knižničný fond,
 - e) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom zamerané najmä na rozvoj vedy, techniky, výskumu, inovácií, kultúry a vzdelávania,
 - f) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby a pracoviskom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby,
 - g) buduje a uchováva konzervačný fond, ak je určenou právnickou osobou podľa osobitného predpisu,⁴⁾
 - h) tvorí, udržiava a sprístupňuje súborné katalógy knižníc,
 - i) sa zúčastňuje na tvorbe slovenskej národnej bibliografie,
 - j) môže byť pracoviskom reštaurovania, konzervovania, ochranného kopírovania a digitalizácie knižničných dokumentov.

§ 8 Akademická knižnica

Akademická knižnica je knižnica vysokej školy¹⁵⁾ a fakulty, ktorá v rámci svojho zamerania a špecializácie najmä

- a) je vedecko-informačným, bibliografickým, koordinačným, poradenským a vzdelávacím pracoviskom,
- b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond,
- c) uchováva a bibliograficky registruje záverečné a kvalifikačné práce,
- d) je pracoviskom evidencie publikačnej činnosti a ohlasov zamestnancov vysokých škôl a študentov študijných programov tretieho stupňa štúdia,¹⁶⁾
- e) je pracoviskom evidencie umeleckej činnosti a ohlasov zamestnancov vysokých škôl a študentov študijných programov tretieho stupňa štúdia,¹⁷⁾
- f) poskytuje knižnično-informačné služby najmä pedagogickým zamestnancom, vedeckým zamestnancom a študentom za podmienok a v rozsahu určenom zriaďovateľom aj iným používateľom,
- g) zúčastňuje sa na tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní súborných katalógov knižníc,
- h) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby,
- i) zabezpečuje informačné vzdelávanie používateľov.

§ 9 Verejná knižnica

¹⁴⁾ § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

¹⁵⁾ § 21 ods. 2, § 47 ods. 21 zákona 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁾ § 108a zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 455/2012 Z. z.

¹⁷⁾ § 108b zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 455/2012 Z. z.

- (1) Verejná knižnica je
 - a) obecná knižnica alebo mestská knižnica,
 - b) regionálna knižnica.
- (2) Obecná knižnica a mestská knižnica najmä
 - a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond vrátane knižničných dokumentov miestneho významu,
 - b) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
 - c) organizuje a uskutočňuje komunitné, kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity,
 - d) môže plniť funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom.
- (3) Obec zabezpečuje knižnično-informačné služby zriadením obecnej knižnice alebo mestskej knižnice ako právnickej osoby, prostredníctvom organizačného útvaru právnickej osoby zriadenej obcou, prostredníctvom organizačnej zložky obecného úradu alebo prostredníctvom inej knižnice.
- (4) Samosprávny kraj zriaďuje regionálnu knižnicu ako právnickú osobu, ktorá pôsobí na území viacerých obcí a vo svojom sídle plní aj funkciu mestskej knižnice.
- (5) Regionálna knižnica okrem úloh podľa odseku 2 najmä
 - a) utvára a sprístupňuje regionálne bibliografické a faktografické databázy, vrátane úplných textov regionálnych dokumentov,
 - b) odborne spracúva a sprístupňuje súbežnú regionálnu bibliografiu a plní úlohy spojené s koordináciou bibliografickej činnosti v regióne,
 - c) môže plniť funkciu komunitného centra,
 - d) je pracoviskom pre digitalizáciu regionálnych knižničných dokumentov,
 - e) zhromažďuje a spracováva štatistické ukazovatele za verejné knižnice samosprávneho kraja,
 - f) poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby obecným knižniciam, mestským knižniciam, školským knižniciam, špeciálnym knižniciam a ich zriaďovateľom alebo zakladateľom v regióne a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,
 - g) zabezpečuje na základe zmluvných vzťahov dopĺňovanie knižničných fondov obecných knižníc,
 - h) sa zúčastňuje na tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní súborných katalógov knižníc,
 - i) je pracoviskom medziknižničnej výpožičnej služby.
- (6) Regionálna knižnica môže po dohode s obcami zabezpečovať knižnično-informačné služby používateľom prostredníctvom mobilnej knižnice.
- (7) Samosprávny kraj určí vybranú regionálnu knižnicu, ktorá okrem úloh uvedených v odsekoch 2 a 5 plní funkciu krajskej knižnice, ktorá najmä
 - a) koordinuje, metodicky a poradensky usmerňuje ostatné regionálne knižnice v samosprávnom kraji a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,
 - b) zabezpečuje úlohy spojené s bibliografickou registráciou a koordináciou bibliografickej činnosti v samosprávnom kraji,
 - c) zabezpečuje úlohy spojené s dokumentovaním stavu a rozvojom knižnično-informačných služieb verejnosti prostredníctvom knižničného systému v samosprávnom kraji.

§ 10 **Školská knižnica**

- (1) Školská knižnica je organizačný útvar základnej školy, gymnázia, strednej odbornej školy alebo konzervatória a slúži na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb.
- (2) Školská knižnica dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond so zameraním najmä na potreby výchovy a vzdelávania.
- (3) Školská knižnica poskytuje knižnično-informačné služby najmä žiakom, pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom školy. Môže byť prístupná iným používateľom v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom.
- (4) Školská knižnica môže plniť funkciu obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom.

§ 11 **Špeciálna knižnica**

- (1) Špeciálna knižnica
 - a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond podľa svojho zamerania a špecializácie,
 - b) poskytuje knižnično-informačné služby najmä svojmu zriaďovateľovi alebo v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom aj iným používateľom,
 - c) v oblasti svojej špecializácie môže poskytovať metodickú pomoc a poradenské služby iným knižniciam.
- (2) Špeciálnu knižnicu možno zriadiť alebo založiť ako právnickú osobu alebo ako organizačný útvar právnickej osoby.
- (3) Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči ako celoštátna špeciálna knižnica poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby.

§ 12 **Základné princípy dopĺňovania knižničného fondu**

- (1) Knižnica je povinná systematicky dopĺňať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond.
- (2) Dopĺňovanie, budovanie knižničného fondu a sprístupňovanie knižničného fondu v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice je knižnica povinná realizovať na princípe nezávislosti a odbornosti. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu nesmie podliehať nijakej forme ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúry, ani komerčnému ani inému vplyvu.
- (3) V obciach, kde žijú občania patriaci k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, je verejná knižnica povinná zohľadniť túto skutočnosť pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu.
- (4) Knižnica s konzervačným fondom, ak je určenou právnickou osobou podľa osobitného predpisu⁴⁾ je povinná odpovedať na ponuku podľa § 4 ods. 2 písm. i) a § 14 ods. 6.

§ 13

Odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov

- (1) Knižnica je povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča.
- (2) Základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov tvorí prírastkový zoznam a zoznam úbytkov.
- (3) Pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov vedie knižnica podľa svojich potrieb.
- (4) Spracovaním knižničného dokumentu je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

§ 14

Revízia a vyradovanie knižničného fondu

- (1) Knižnica je povinná vykonávať revíziu knižničného fondu.
- (2) Knižnica uskutočňuje revíziu knižničného fondu
 - a) pravidelne, tak, že komplexná revízia knižničného fondu sa uskutoční
 1. do 50 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých päť rokov,
 2. do 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých desať rokov,
 3. nad 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých 15 rokov, pričom sa môže uskutočňovať formou čiastkových revízií,
 - b) mimoriadne, ak
 1. revíziu nariadi zriaďovateľ alebo zakladateľ,
 2. treba zistiť skutočný stav knižničných dokumentov, najmä po mimoriadnej udalosti, premiestnení knižnice.
- (3) Vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.
- (4) Výsledky revízie sú podkladom na vyradenie chýbajúceho knižničného dokumentu z knižničného fondu.
- (5) Predmetom vyradovania knižničného fondu je knižničný dokument, ktorý najmä
 - a) nezodpovedá odbornej špecializácii knižnice, je multiplikátom, prípadne duplikátom knižničného dokumentu, z obsahovej stránky zastaraný,
 - b) je poškodený,
 - c) je stratený.
- (6) Knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa odseku 5 písm. a) ponúknuť iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú určenou právnickou osobou podľa osobitného predpisu.⁴⁾

§ 15

Ochrana knižničného fondu

Knižnica je povinná

- a) zabezpečiť ochranu alebo uloženie knižničného fondu tak, aby nemohlo dôjsť k jeho poškodeniu a odcudzeniu,
- b) zabezpečiť optimálne klimatické, svetelné a bezpečnostné podmienky v priestoroch, kde je uložený historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
- c) predchádzať znehodnoteniu historického knižničného dokumentu a historického

knižničného fondu jeho odborným ošetrovaním.

§ 16 **Knižnično-informačné služby**

- (1) Knižnično-informačné služby ako súčasť zabezpečenia práva na informácie sú službou vo verejnom záujme.
- (2) Knižnično-informačné služby sú výkony odborných činností založených na využívaní knižničných fondov a elektronickej zbierky s cieľom uspokojovať informačné potreby, požiadavky a záujmy používateľov. Knižnično-informačné služby sa poskytujú v priestoroch knižníc alebo prostredníctvom internetu.
- (3) Knižnica je povinná poskytovať knižnično-informačné služby v súlade so svojim zameraním a špecializáciou a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečiť všetkým používateľom rovnaký prístup ku knižnično-informačným službám.
- (4) Knižnično-informačné služby sú najmä
 - a) výpožičky knižničných dokumentov v knižnici, výpožičky knižničných dokumentov mimo priestorov knižnice, prístup ku knižničnému katalógu,
 - b) základné elektronické služby najmä prístup k elektronickému katalógu knižnice, webovému sídlu knižnice, prezeranie voľných internetových zdrojov v knižnici a sprístupnenie elektronickej zbierky v knižnici,
 - c) poskytovanie ústnych bibliografických informácií, ústnych faktografických informácií a ústnych referenčných informácií,
 - d) poskytovanie písomných bibliografických informácií, faktografických informácií a referenčných informácií, objednaných písomných rešeršných služieb, reprografických služieb z knižničného fondu,¹⁸⁾
 - e) špeciálne elektronické služby poskytované knižnicou najmä vo forme prístupu k elektronickej zbierke mimo knižnice, zabezpečenie elektronického dodávania dokumentov, elektronických referenčných služieb, elektronických rešeršných služieb, poskytovanie inštrukcií používateľom na elektronické služby a zabezpečenie prístupu na internet,
 - f) medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba,
 - g) vydávanie publikácií,
 - h) organizovanie kultúrnych podujatí, výchovno-vzdelávacích podujatí a kurzov.
- (5) Vypožičiavanie knižničných dokumentov je záväzkovým právnym vzťahom.¹⁹⁾
- (6) Knižnično-informačné služby podľa odseku 4 písm. a) až c) poskytuje knižnica bezplatne. Za knižnično-informačné služby podľa odseku 4 písm. d) až h) je knižnica oprávnená požadovať od používateľa primeranú úhradu vynaložených nákladov.
- (7) Vypožičiavanie knižničných dokumentov prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby v rámci Slovenskej republiky si knižnice navzájom poskytujú bezplatne, čím nie sú dotknuté ustanovenia odseku 6.
- (8) Knižnica je oprávnená od používateľa požadovať úhradu ročného registračného poplatku.
- (9) Knižnica je povinná vypracovať a sprístupniť knižničný a výpožičný poriadok a v súlade s ním poskytovať knižnično-informačné služby. V knižničnom a výpožičnom poriadku knižnica upraví spôsob, rozsah a úhradu knižnično-informačných služieb.

¹⁸⁾ § 31 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení zákona č. 289/2013 Z. z.

¹⁹⁾ § 488 Občianskeho zákonníka.

- (10) Knižnica zabezpečí, aby prístup k internetu bol nezávislý a rešpektoval práva používateľa na dôvernosť a súkromie, s výnimkou nevhodného a nelegálneho obsahu.

§ 17

Medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba

- (1) Medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice na území Slovenskej republiky. Národným ústredím medziknižničnej služby je Slovenská národná knižnica.
- (2) Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice mimo územia Slovenska. Pri výpožičke sa postupuje podľa právneho poriadku dodávajúcej krajiny. Národným ústredím medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby je Univerzitná knižnica v Bratislave.
- (3) Knižnice sú povinné dodržiavať podmienky poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby.
- (4) Knižnice sú povinné v rámci medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby vypožičať požadovaný knižničný dokument alebo jeho časť, prípadne poskytnúť informácie, kde sa požadovaný knižničný dokument nachádza v snahe zabezpečiť všeobecnú dostupnosť publikácií. Poskytnutie knižničného dokumentu môže knižnica obmedziť v prípade knižničného dokumentu, ktorý je súčasťou konzervačného fondu, alebo je jeho požičiavanie mimo priestor knižnice obmedzené knižničným a výpožičným poriadkom.
- (5) Žiadajúca knižnica preberá zodpovednosť za vypožičané dokumenty od času, kedy knižničný dokument opustí požiadajúcu knižnicu, až po moment vrátenia. Knižnica je povinná knižničný dokument vrátiť knižnici, ktorá ho zapožičala, v dohodnutej lehote a v zodpovedajúcom stave.
- (6) Podrobnosti o poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby určí Slovenská národná knižnica a podrobnosti o poskytovaní medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby určí Univerzitná knižnica v Bratislave.

§ 18

Práva knižnice

- (1) Knižnica je oprávnená
- na účel poskytovania knižnično-informačných služieb spracovávať osobné údaje²⁰⁾ aktívnych používateľov v rozsahu: meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, číslo telefónu, emailová adresa, meno, priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťa,
 - požičať o odbornú pomoc a usmernenie príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou,
 - vstupovať do profesijných záujmových združení, ako aj do medzinárodných knižničných a informačných systémov,
 - budovať podľa potreby svoje pobočky.

²⁰⁾ § 10 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 19

Odborný zamestnanec knižnice

- (1) Odborné činnosti knižnice zabezpečuje odborný zamestnanec knižnice s vysokoškolským vzdelaním alebo so stredoškolským vzdelaním, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť.
- (2) Osobitná odborná spôsobilosť na účely tohto zákona je súhrn teoretických vedomostí, znalostí odborných štandardov, procesov a všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť knižnice.
- (3) Odborný zamestnanec knižnice má právo sa pravidelne zúčastňovať ďalšieho vzdelávania, ktoré je súčasťou celoživotného vzdelávania ustanoveného osobitným predpisom.²¹⁾

§ 20

Financovanie knižnice

- (1) Financovanie knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu⁵⁾ upravuje osobitný predpis.²²⁾
- (2) Finančné zdroje neuvedené v odseku 1 môžu tvoriť
 - a) dotácie orgánu štátnej správy alebo samosprávy,²³⁾
 - b) príjmy za knižnično-informačné služby podľa § 16,
 - c) finančné zdroje prijaté od iných subjektov napríklad formou dotácie alebo grantu.

§ 21

Vyhlasovanie historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu

- (1) Ministerstvo vyhlasuje vo verejnom záujme za historický knižničný dokument taký dokument a za historický knižničný fond taký súbor dokumentov, ktoré majú
 - a) osobitnú kultúrnu a historickú hodnotu; je to najmä vzácny rukopis, stará a vzácna tlač do roku 1830, slovacikálny dokument alebo fond do roku 1918 a významný slovacikálny dokument alebo fond bez časového ohraničenia,
 - b) priamy vzťah k významným osobnostiam alebo historickým udalostiam.
- (2) Vlastník alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý by pre jeho mimoriadnu hodnotu bolo možné navrhnúť na vyhlásenie za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond, je povinný na požiadanie zaslať Slovenskej národnej knižnici požadované údaje o tomto dokumente alebo súbore knižničných dokumentov a sprístupniť ho Slovenskej národnej knižnici na nevyhnutný čas na vedecké a študijné účely.
- (3) Ministerstvo vyhlasuje historický knižničný dokument a historický knižničný fond na návrh Slovenskej národnej knižnice, inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Ak návrh podáva iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ministerstvo si k nemu vyžiada stanovisko Slovenskej národnej knižnice. Na konanie o vyhlásení dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.²⁴⁾
- (4) Návrh na vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond obsahuje najmä tieto identifikačné údaje

²¹⁾ Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²²⁾ Zákon č. 523/2004 Z. z.

²³⁾ Napríklad zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 79/2013 Z. z..

²⁴⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

- a) presný názov dokumentu alebo súboru dokumentov,
 - b) zdôvodnenie návrhu,
 - c) údaje o vlastníkovi alebo správcovi,
 - d) zoznam a popis dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý obsahuje identifikačné údaje, a to najmä meno a priezvisko autora, názov dokumentu, miesto vydania, vydavateľa alebo tlačiaru, rok vydania alebo tlače, rozsah a poznámku; ak ide o knižničný dokument alebo knižničný fond, obsahuje návrh aj tieto identifikačné údaje: prírastkové číslo, signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom.
- (5) Návrh na vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond sa predkladá v písomnej podobe a v elektronickej podobe.
 - (6) Vlastník alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond, je povinný od doručenia oznámenia o začatí konania až do vydania rozhodnutia ministerstva chrániť dokument alebo súbor dokumentov pred poškodením, stratou, zničením, odcudzením alebo vývozom a oznámiť ministerstvu každú zamýšľanú zmenu jeho vlastníctva alebo správy.
 - (7) Ministerstvo môže z mimoriadnych dôvodov zrušiť vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond. Pred zrušením vyhlásenia si vyžiada stanovisko vlastníka alebo správcu a Slovenskej národnej knižnice.
 - (8) Ministerstvo upovedomí rozhodnutím vlastníka alebo správcu o zrušení vyhlásenia alebo o dôvodoch zamietnutia návrhu na zrušenie vyhlásenia.
 - (9) Na historický knižničný dokument, historický knižničný fond a dokumenty, o ktorých bolo konanie o vyhlásenie za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond začaté, nemožno zriadiť záložne právo²⁵⁾ ani ho inak zaťažiť a tento majetok nepodlieha exekúcii²⁶⁾ ani konkurzu²⁷⁾ podľa osobitného predpisu.

§ 22 Ústredná evidencia

- (1) Historický knižničný dokument a historický knižničný fond sa zapisuje do ústrednej evidencie.
- (2) Slovenská národná knižnica najneskôr do 30 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o vyhlásení dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond zapíše tento historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond do ústrednej evidencie a zápis oznámi vlastníkovi alebo správcovi.
- (3) Po zrušení vyhlásenia dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond tento historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond Slovenská národná knižnica vyradí z ústrednej evidencie.

²⁵⁾ § 151a až 15 md Občianskeho zákonníka.

²⁶⁾ § 57 ods. 1 písm. d) a § 114 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁷⁾ § 72 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 23

Práva a povinnosti vlastníka alebo správcu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu

- (1) Vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu je oprávnený
 - a) využívať informačné, poradenské a odborné-metodické služby Slovenskej národnej knižnice pri zabezpečovaní odborného spracovania, konzervovania, reštaurovania, ochrany a digitalizácie historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
 - b) požiadať ministerstvo o dotáciu²⁸⁾ na konzervovanie, reštaurovanie a digitalizáciu historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.
- (2) Vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu je povinný
 - a) oznámiť neodkladne Slovenskej národnej knižnici zamýšľanú zmenu vlastníctva alebo správy historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
 - b) oznámiť zmluvnej strane pri predaji, nájme, zámene, zmene správy a užívateľa, že na historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond sa vzťahuje ochrana podľa tohto zákona,
 - c) starať sa o zachovanie historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu a chrániť ho pred ohrozením, poškodením, stratou alebo odcudzením,
 - d) oznámiť neodkladne Slovenskej národnej knižnici každé ohrozenie, poškodenie, stratu alebo odcudzenie historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
 - e) uskutočniť bezpečnostné opatrenia na ochranu priestorov, v ktorých je historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond uložený,
 - f) v prípade vzniku mimoriadnej situácie, brannej pohotovosti štátu alebo v čase vojny a vojnového stavu²⁹⁾ zabezpečiť zvýšenú ochranu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu alebo ho na nevyhnutný čas zveriť do správy Slovenskej národnej knižnice, inej knižnice, alebo ho premiestniť a uschovať na bezpečnom mieste,
 - g) zabezpečiť odborné uloženie historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, ako aj jeho odborné ošetrovanie, konzervovanie a reštaurovanie,
 - h) požiadať ministerstvo o súhlas na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu,
 - i) sprístupniť historický knižničný dokument a historický knižničný fond na vedecké a študijné účely; sprístupňovanie sa prednostne zabezpečuje na mikrografických alebo elektronických nosičoch alebo v digitálnej podobe, ktorých výrobu môže zabezpečiť Slovenská národná knižnica na náklady vlastníka alebo správcu; ak je vlastníkom historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu knižnica, môže originál sprístupniť len prezenčne a za podmienok určených

²⁸⁾ Zákon č. 434/2010 Z. z. v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

²⁹⁾ Napr. § 3b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, čl. 2 a 3 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, zákon č. 387/2002 o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.

knižničným a výpožičným poriadkom.

§ 24

Vývoz a dovoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu

- (1) Historický knižničný dokument a historický knižničný fond nemožno trvalo vyviezť zo Slovenskej republiky v rámci Európskej Únie a ani z colného územia Európskej Únie.
- (2) Historický knižničný dokument a historický knižničný fond je možné dočasne vyviezť z colného územia Európskej únie podľa osobitného predpisu³⁰⁾ len s predchádzajúcim súhlasom ministerstva.
- (3) Dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie je možný len na prezentačný, vedecko-výskumný, študijný, reštaurátorský a konzervátorský účel a môže trvať najviac dva roky od vydania súhlasu.
- (4) Vlastník alebo správca je povinný pred uskutočnením dočasného vývozu uzavrieť so zmluvnou stranou zmluvu o výpožičke alebo zmluvu o nájme historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, ktorá zabezpečí všestrannú ochranu, bezpečnosť a starostlivosť o historický knižničný dokument a historický knižničný fond.
- (5) Vlastník alebo správca je povinný neodkladne preveriť pri spätnom dovoze historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, či nedošlo k ich poškodeniu, znehodnoteniu, zámene alebo odcudzeniu. Ak došlo k poškodeniu, znehodnoteniu, zámene alebo odcudzeniu historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, je vlastník alebo správca najneskôr do 30 dní po spätnom dovoze povinný písomne informovať ministerstvo.
- (6) Dovozy knižničného dokumentu alebo súboru knižničných dokumentov, ktorý je chránený podľa právneho poriadku iného štátu, nemožno doviesť do Slovenskej republiky
 - a) bez súhlasu príslušného orgánu štátu, z ktorého má byť dovezený alebo prepravený, ak je zaručená vzájomnosť,
 - b) ak je zrejmé, že ide o knižničný dokument alebo knižničný fond, ktorý bol nezákonne vyvezený alebo prepravený zo štátu pôvodu alebo z tretieho štátu,
 - c) ak je zrejmé, že ide o odcudzený knižničný dokument alebo knižničný fond.

§ 25

Zoznam knižníc v Slovenskej republike

- (1) Zoznam knižníc v Slovenskej republike (ďalej len „zoznam knižníc“) vedie ministerstvo.
- (2) Zoznam knižníc je prístupný verejnosti na webovom sídle ministerstva.
- (3) Návrh na zápis do zoznamu knižníc je povinný podať zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice, ktorá poskytuje knižnično-informačné služby v súlade s týmto zákonom.
- (4) Žiadosť o zápis do zoznamu knižníc sa podáva na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2.
- (5) Zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice je povinný oznámiť ministerstvu každú zmenu

³⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18.12.2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru, kodifikované znenie (Ú. v. EÚ L 39, 10.02.2009 s 1-7).

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1081/2012 z 9. novembra 2012 k nariadeniu Rady (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (Ú. v. EÚ L 324, 22.11.2012, s 1-24).

- údajov, a to najneskoršie do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.
- (6) Ministerstvo vyznačí v zozname knižníc zrušenie knižnice na základe oznámenia zriaďovateľa alebo zakladateľa knižnice o zrušení knižnice vydanom v súlade s týmto zákonom.

§ 26 **Ministerstvo**

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre kultúrne dedičstvo a knihovníctvo³¹⁾ najmä

- a) riadi a koordinuje výkon štátnej správy v oblasti knižníc a ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov,
- b) utvára právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému,
- c) určuje strategické a koncepčné smery rozvoja knižničného systému, a poskytovania knižnično-informačných služieb,
- d) utvára podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do štátneho informačného systému,
- e) vedie zoznam knižníc,
- f) vykonáva úlohy štátnej štatistiky v oblasti knižníc v rozsahu danom programom štátnych štatistických zisťovaní,³²⁾
- g) zabezpečuje štátny odborný dohľad a kontrolu,
- h) vyhlasuje a zrušuje vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond,
- i) udeľuje povolenie na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie,
- j) vydáva záväzné stanovisko k zrušeniu alebo k zlúčeniu knižnice s inou knižnicou (§ 4 ods. 3).

§ 27 **Priestupky**

- (1) Priestupku sa dopustí ten kto
 - a) ako vlastník alebo správca dokumentu alebo súboru dokumentov, ktorý možno vyhlásiť za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond poruší povinnosti podľa § 21 ods. 2 a 6,
 - b) ako vlastník alebo správca historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu poruší povinnosti podľa § 23 ods. 2 a § 24 ods. 4 a 5,
 - c) koná v rozpore s § 24 ods. 1, 2, 3 a 6.
- (2) Ministerstvo môže za priestupok
 - a) podľa odseku 1 písm. a) a písm. b) uložiť pokutu do 2 000 eur,
 - b) podľa odseku 1 písm. c) uložiť pokutu do 50 000 eur.
- (3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.³³⁾
- (4) Výnosy pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 28

³¹⁾ § 18 zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

³²⁾ Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

³³⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Iné správne delikty

- (1) Ministerstvo uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi pokutu
 - a) do 700 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), g) a i), § 12 ods. 4, § 14 ods. 1, § 17 ods. 3 a § 25 ods. 5,
 - b) do 2 000 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. k) a ods. 3, § 13 ods. 1, § 16 ods. 9, § 21 ods. 2 a 6, § 23 ods. 2, § 29 ods. 5 a 6,
 - c) do 50 000 eur za porušenie povinností podľa § 24 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a 6.
- (2) Ministerstvo pri ukladaní pokuty prihliada najmä na závažnosť, spôsob, trvanie a následky protiprávneho konania, na porušenie viacerých povinností a na opakované porušenie povinností.
- (3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo dozvedelo o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.
- (4) Pokutu možno uložiť aj opakovane do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí splniť.
- (5) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.²⁴⁾
- (6) Výnosy pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 29

Štátny odborný dohľad a kontrola

- (1) Štátny odborný dohľad a kontrolu vykonáva ministerstvo.
- (2) Predmetom štátneho odborného dohľadu je dohľad nad dodržiavaním odborných knižničných činností podľa § 12 až 17, § 22 až 25.
- (3) Predmetom kontroly³⁴⁾ je dodržiavanie ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.
- (4) Ministerstvo pri výkone štátneho odborného dohľadu alebo kontroly je oprávnené
 - a) vyžadovať potrebné doklady, údaje, informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom,
 - b) vstupovať do priestorov knižníc.
- (5) Zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice je povinný poskytnúť ministerstvu pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej ministerstvom.
- (6) Knižnica je povinná umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.
- (7) Osoby, ktoré sú poverené výkonom dohľadu alebo kontroly podľa odseku 1, sú pri výkone tejto činnosti v súlade s predpisom o kontrole v štátnej správe³⁴⁾
 - a) povinné preukázať sa preukazom príslušného orgánu dohľadu alebo kontroly a písomným poverením na výkon dohľadu alebo kontroly,
 - b) oprávnené požadovať potrebnú súčinnosť, najmä poskytnutie informácií, údajov, písomného vysvetlenia alebo ústneho vysvetlenia, dokladov a príslušných písomných materiálov,
 - c) povinné spísať protokol o vykonanom štátnom odbornom dohľade alebo kontrole, odovzdať ho a doručiť ho knižnici a jej zriaďovateľovi alebo zakladateľovi.

³⁴⁾ § 8 až 13 a § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

§ 30 **Splnomocňovacie ustanovenia**

Podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, revízii a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach podľa § 13 a 14 a o spôsobe úhrady odmeny nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním v rozsahu udelenej licencie a jej rozsah podľa § 6 ods. 2 písm. w) ustanovia všeobecné záväzné právne predpisy, ktoré vydá ministerstvo.

§ 31 **Prechodné ustanovenia**

- (1) Knižnica zriadená alebo založená pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa považuje za knižnicu zriadenú alebo založenú podľa tohto zákona.
- (2) Knižnica evidovaná v zozname knižníc pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa považuje za evidovanú knižnicu podľa tohto zákona.

§ 32 **Zrušovacie ustanovenia**

Zrušujú sa:

1. zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z. a zákona č. 374/2013 Z. z.,
2. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach,
3. opatrenie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-4992/2007-10/19609 z 21. decembra 2007 o odmene nositeľom práv za rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním realizovaným prostredníctvom knižničného systému Slovenskej republiky (oznámenie č. 642/2007 Z. z.).

Čl. II

Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Slová „výtvarné umenie“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „vizuálne umenie“ v príslušnom tvare okrem § 13 ods. 9.
2. § 2 sa dopĺňa odsekom 8, ktorý znie:
„(8) Expozícia a výstava je súbor spravidla originálov zbierkových predmetov a predmetov kultúrnej hodnoty, vrátane ich faksimílií, kópií, replík a reprodukcí zostavených do tematického celku za účelom ich verejnej prezentácie a sprístupnenia.“.
3. V § 6 písmeno g) sa za slová „§ 3 ods. 5“ vkladajú slová „a § 4 ods. 3 písm. a) a b)“.

4. V § 7 sa odsek 5 dopĺňa písmenom k), ktoré znie:
„k) sprístupňuje zbierkové predmety, zbierky a predmety kultúrnej hodnoty najmä formou expozícií a výstav.“.
5. V § 7 sa odsek 6 dopĺňa písmenom k), ktoré znie:
„k) sprístupňuje zbierkové predmety, zbierky a predmety kultúrnej hodnoty najmä formou expozícií a výstav.“.
6. V prílohe č. 4 až 6 v časti A. sa slová „Štatutárny orgán múzea/galérie 1) (meno,, priezvisko, funkcia)“ nahrádzajú slovami „Štatutárny orgán múzea/galérie 1) (meno,, priezvisko, funkcia a podpis).

Čl. III

§ 33 Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2015.

Zoznam knižníc s celoštátnou metodickou pôsobnosťou

Knižnica	Typ	Zriaďovateľ
Slovenská národná knižnica v Martine	národná	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Univerzitná knižnica v Bratislave	vedecká	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky	vedecká	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Slovenská pedagogická knižnica	vedecká	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	vedecká	Slovenská akadémia vied
Národné centrum zdravotníckych informácií – Slovenská lekárska knižnica	špeciálna	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Knižnica Slovenského národného múzea	špeciálna	Slovenské národné múzeum
Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči	špeciálna	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

ŽIADOSŤ O ZÁPIS DO ZOZNAMU KNIŽNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Námestie SNP č. 33
813 31 BRATISLAVA

A. KNIŽNICE S PRÁVNOU SUBJEKTIVITOU

Názov knižnice:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

IČO:

Telefónne číslo (vrátane smerového čísla):

E-mail adresa:

Webové sídlo:

A.1 ZRIAĐOVATEĽ KNIŽNICE / ZAKLADATEĽ KNIŽNICE S PRÁVNOU SUBJEKTIVITOU

Názov:

Adresa (názov ulice, orientačné/súpisné číslo, PSČ, názov obce):

B. KNIŽNICE BEZ PRÁVNEJ SUBJEKTIVITY

Názov knižnice:

